

การพัฒนาธุรกิจ

ส่วนผสมของการตลาดที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ ผลิตภัณฑ์ (Products) ซึ่งหมายถึงสินค้าสำหรับกิจการที่ขายสินค้า และหมายถึงบริการสำหรับกิจการที่ขายบริการ สำหรับธนาคารพาณิชย์นั้นมีผู้กล่าวเสมอว่าเป็นธุรกิจที่ค้าเงิน คือมีเงินเป็นสินค้า ในทางวิชาการ เงินไม่ใช่สินค้าแต่เงินเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้า¹⁾ หรือเป็นตัวกำหนดมูลค่าสินค้า เงินจึงไม่ใช่ผลิตภัณฑ์ของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์เป็นกิจการที่ประกอบธุรกิจโดยการให้บริการทางการเงินและได้รับผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม ดังนั้น ผลิตภัณฑ์ของธนาคารพาณิชย์จึงหมายถึงบริการนั่นเอง

ธุรกิจการธนาคารพาณิชย์

ธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ก็คือ การให้บริการทางการเงินต่าง ๆ ตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ได้ให้คำจำกัดความของ "การธนาคารพาณิชย์" ไว้ดังนี้

การธนาคารพาณิชย์ หมายความว่า การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์เงินนั้นในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น (ก) ใหญ่ยืม (ข) ชื้อ ขาย หรือเก็บเงินตามตัวแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด (ค) ชื้อหรือขายเงินปรีวรรตต่างประเทศทั้งนี้จะประกอบธุรกิจประเภทอื่นอันเป็นประเพณีที่ธนาคารพาณิชย์พึงกระทำควยหรือไม่ก็ตาม

¹ เรียงชัย มะระกานนท์, การเงินและการธนาคารในประเทศไทย (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521), หน้า 26.

จากคำจำกัดความข้างต้น พอจะสรุปบริการต่าง ๆ ในการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. บริการรับฝากเงิน
2. บริการให้กู้ยืมเงิน
3. บริการอื่นอันเป็นประเพณีที่ธนาคารพาณิชย์พึงกระทำ

บริการรับฝากเงิน

การรับฝากเงินเป็นธุรกิจหลักของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งจะต้องระดมเงินทุนจากประชาชนเข้ามาใช้หมุนเวียนในการดำเนินงานขึ้นไป บริการรับฝากเงินจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของธนาคารพาณิชย์ เพราะเงินฝากเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนที่ใหญ่ที่สุดของธนาคารพาณิชย์ และสามารถนำไปหาผลประโยชน์ได้มากกว่าเงินทุนจากแหล่งอื่น

ตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 จะเห็นว่ากฎหมายได้แบ่งการรับฝากเงินออกเป็น 2 ประเภท คือ การรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม และการรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ ดังนั้น จึงสามารถแบ่งเงินฝากออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม (Demand Deposits) คือ เงินฝากที่ธนาคารจะต้องจ่ายคืนให้แก่ผู้ฝากทันทีเมื่อผู้ฝากเรียกกรอง จากการศึกษาความตามกฎหมาย เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหมายความถึงเงินฝากประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1.1 เงินฝากกระแสรายวัน (Demand Deposits) คือ เงินฝากที่ธนาคารต้องจ่ายคืนให้แก่ผู้ฝากทันทีเมื่อเรียกกรองหรือตามคำสั่ง โดยผู้ฝากต้องใช้เช็คในการเบิกถอนเงิน ส่วนใหญ่เป็นเงินฝากของผู้ประกอบการค้าซึ่งต้องใช้เช็คในการหมุนเวียนการค้าและธนาคารมักจะไม่จ่ายดอกเบี้ยให้

1.2 เงินฝากออมทรัพย์ (Saving Deposits) คือ เงินฝากที่ธนาคารต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม ซึ่งใช้สมุดบัญชีในการฝากถอนโดยไม่ใช้เช็คในการถอน และผู้ฝาก

ทองฝากครั้งแรกไม่ต่ำกว่า 100 บาท วัตถุประสงค์ของเงินฝากประเภทนี้เพื่อการออมทรัพย์ของประชาชน กฎหมายจึงกำหนดให้จ่ายดอกเบี้ยได้ในอัตราไม่เกินร้อยละ 4.5 ต่อปี เงินฝากประเภทนี้บางธนาคารเรียกว่า เงินฝากกระแสรายวันย่อย

1.3 เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามประเภทอื่น หมายถึง เงินฝากที่ธนาคารต้องจ่ายคืนทันทีเมื่อผู้ฝากเรียกถอน แต่ไม่เข้าลักษณะเงินฝาก 2 ประเภทข้างต้น เช่น เงินฝากออมทรัพย์ที่ผู้ฝากฝากครั้งแรกไม่ถึง 100 บาท ซึ่งธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 4.5 ต่อปีไม่ได้ นอกจากนี้ยังมีเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่ครบกำหนดแล้ว แต่ผู้ฝากยังไม่มาถอนเงินจึงกลายเป็นเงินฝากที่ต้องจ่ายเมื่อทวงถาม ผู้ฝากจะถอนเมื่อใดก็ได้แต่ธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยได้ในอัตราไม่เกินร้อยละ 0.01 ต่อปี โดยปกติธนาคารจะให้ผู้ฝากเงินทำเป็นหนังสือไว้ว่า ถ้าหากเงินฝากครบกำหนดแล้วผู้ฝากยังไม่มาถอนเงินนั้นภายใน 7 วัน ให้ถือว่าผู้ฝากตกลงฝากเงินนั้นพร้อมด้วยดอกเบี้ยต่อไปอีก 1 ปี เพื่อชดเชยปัญหายุ่งยากต่าง ๆ

2. เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (Time Deposits) หรือเงินฝากประจำ (Fixed Deposits) คือ เงินฝากที่ผู้ฝากจะถอนเงินได้ก็ต่อเมื่อได้ฝากเงินไว้ครบกำหนดแล้วเท่านั้น สำหรับระยะเวลานั้นจะกำหนดเท่าใดก็ได้ เช่น 3 เดือน, 6 เดือน, 1 ปี หรือเกินกว่า 1 ปี ก็ได้ โดยธนาคารจะมอบสมุดคู่มือฝากไว้เป็นหลักฐาน หรือออกเป็นใบรับเงินฝากให้ตามผู้ฝากต้องการ ในทางปฏิบัติธนาคารจะกำหนดระยะเวลาการฝากเงินเป็น 1 ปี ทุกครั้ง แต่ตามผู้ฝากมีความจำเป็นจะต้องถอนเงินก่อนกำหนด ธนาคารก็ยินยอมให้ถอนได้ แต่ธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยให้ตามระยะเวลาที่ได้ฝากไว้จริงเท่านั้น

เงินฝากส่วนใหญ่ของธนาคารพาณิชย์เป็นเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา ธนาคารได้ประโยชน์จากเงินฝากประเภทนี้มาก ถึงแม้ธนาคารจะต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าเงินฝากประเภทอื่นก็ตาม เนื่องจากธนาคารสามารถนำเอาเงินฝากประเภทนี้ไปลงทุนหรือให้กู้ยืมได้เต็มที่ เพราะส่วนใหญ่ผู้ฝากเงินจะไม่ถอนเงินก่อนกำหนด ธนาคารพาณิชย์จึงมุ่งหาเงินฝากประเภทนี้ให้เพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา

บริการใหญ่ยืมเงิน

การใหญ่ยืมเงินเป็นการใช้เงินทุนซึ่งธนาคารพาณิชย์ระดมมาได้ให้แก่ลูกค้าผู้ต้องการเงินทุน โดยธนาคารได้รับดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทน การใหญ่ยืมเงินกระทำได้ 3 ประเภท คือ

1. การใหญ่
2. การให้เบิกเงินเกินบัญชี
3. การซื้อลดตั๋วเงิน

การใหญ่ หมายถึง การที่ธนาคารใหญ่ลูกค้ายืมเงินจำนวนหนึ่ง โดยมีกำหนดเวลาชำระที่แน่นอน ซึ่งอาจจะมีการชำระหนี้คืนครั้งเดียวเต็มจำนวน หรือผ่อนชำระเป็นงวด ๆ โดยธนาคารจะคิดดอกเบี้ยตามอัตราที่ตกลงกัน แต่ต้องไม่เกินอัตราสูงสุดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งจำแนกประเภทของการใหญ่ ออกต่าง ๆ กัน เพื่อให้เหมาะแก่การกู้แต่ละประเภท เช่น แบ่งตามประเภทของธุรกิจที่ขอกู้ได้แก่ การใหญ่เพื่อการอุตสาหกรรม การใหญ่เพื่อการเกษตร เป็นต้น หรือไม่ก็จำแนกตามขนาดของธุรกิจซึ่งได้แก่ การใหญ่เพื่อธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก แต่โดยทั่วไปแล้วมักจะจำแนกการใหญ่ควยการใช้ทั้งประเภทและขนาดของธุรกิจผสมกันในแต่ละธนาคาร

การให้เบิกเงินเกินบัญชี คือ การใหญ่ยืมเงินโดยวิธีให้ลูกค้าเบิกเงินเกินกว่าจำนวนเงินที่ฝากไว้ในบัญชีกระแสรายวัน โดยที่เจ้าของบัญชีจะต้องตกลงกับธนาคารเพื่อขอเบิกเงินเกินบัญชี แล้วธนาคารจะกำหนดวงเงินให้ ซึ่งทำให้เจ้าของบัญชีมีสิทธิที่จะเบิกเงินได้ตามจำนวนเงินในบัญชีของตนและยังสามารถเบิกเกินจำนวนในบัญชีได้ภายในวงเงินที่ธนาคารอนุมัติ

การซื้อลดตั๋วเงิน คือ การที่ธนาคารใหญ่ยืมเงินโดยลูกค้ามอบตั๋วเงินซึ่งธนาคารมีสิทธิที่จะไปเรียกเก็บจากผู้นำที่ตองจ่ายเงินตามตั๋วเมื่อตั๋วเงินนั้นครบกำหนด

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การที่ลูกค้านำตัวเงินมาขายลคให้แก่นาคารก่อนที่ตัวเงินนั้นจะถึงกำหนดชำระเงิน ตัวเงินซื้อลคอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ตัวเงินในประเทศ คือ ตัวเงินที่ผู้ออกตัวและผู้จ่ายเงินอยู่ในประเทศไทย
2. ตัวเงินต่างประเทศ คือ ตัวเงินที่ผู้ออกตัวหรือผู้จ่ายเงินฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอยู่ในต่างประเทศ ประกอบด้วย

(1) Export Bills หรือ Outward Bills คือ ตัวเงินคำสั่งค้าที่ส่งออกไป ซึ่งพอลค้าผู้ออกตัวอยู่ในประเทศไทยส่งผู้ซื้อซึ่งอยู่ต่างประเทศจ่ายเงินคำสั่งค้าที่ส่งออกนั้น

(2) Import Bills หรือ Inward Bills คือ ตัวเงินคำสั่งค้าที่ส่งเข้า ซึ่งพอลค้าผู้ออกตัวในต่างประเทศส่งผู้ซื้อในประเทศไทยให้จ่ายเงินคำสั่งค้าที่ส่งเข้านั้น

ธุรกิจอื่น

นอกจากธุรกิจหลักในเรื่องการรับเงินฝากและการให้กู้ยืมเงินแล้ว ธุรกิจอีกอย่างหนึ่งของธนาคารที่กำลังมีบทบาทและขยายตัวอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน ก็คือ การให้บริการอื่นแก่ลูกค้า ธนาคารพาณิชย์ได้ให้บริการแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ โดยที่บริการส่วนใหญ่เลียนแบบมาจากธนาคารพาณิชย์ในต่างประเทศ ซึ่งในอนาคตอาจมีการให้บริการเครดิตการ์ดโดยใช้คอมพิวเตอร์ ดังที่ธนาคารพาณิชย์ในสหรัฐอเมริกาให้บริการอยู่ในขณะนี้ก็ได้

บริการอื่นอันเป็นประเพณีที่พึงกระทำของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยในปัจจุบันพอสรุปได้ ดังนี้

1. บริการคานการคาระหว่างประเทศ อันได้แก่ การสั่งสินค้าเข้าหรือส่งสินค้าออก โดยที่ธนาคารเป็นตัวกลางในการติดต่อรับส่งเอกสารทางการค้า และชำระเงินแทนลูกค้าผ่านธนาคารต่างประเทศ บริการคานการคาระหว่างประเทศอาจแยกออกได้ ดังนี้

การส่งสินค้าเข้า ธนาคารให้บริการดังนี้

- (1) เปิด Letter of Credit
- (2) ข่ายเงินตราต่างประเทศ
- (3) ทำ Trust Receipt
- (4) เก็บของในคลังสินค้า

การส่งสินค้าออก ธนาคารให้บริการดังนี้

- (1) ติดต่อกับ ส่งเอกสารการค้า และจ่ายเงินตามเอกสาร
- (2) รับส่งตัวไปเรียกเก็บเงิน
- (3) ซื้อเงินตราต่างประเทศ
- (4) ทำ Packing Credit เพื่อจัดเตรียมสินค้าส่งออก
- (5) ใ้กู้เงินโดยรับจำนำสินค้าเป็นประกัน

2. บริการด้านการเรียกเก็บเงินตามตัวเงินหรือเช็ค

3. บริการให้เชาคุณิรภัยเพื่อเก็บรักษาทรัพย์สินมีค่า

4. บริการด้านการเดินทาง โดยรับซื้อขายเงินตราต่างประเทศ ทั้งที่เป็น

ธนบัตรต่างประเทศ เช็คเดินทาง และ Traveller's Letter of Credit

5. บริการรับรองตัวเงินและออกหนังสือค้ำประกันลูกค้า

6. บริการโอนเงินทั้งทางโทรเลข ไปรษณีย์ หรือออกคร่าฟัท

7. บริการอื่น ๆ ซึ่งไม่ค่อยมีความสำคัญมากนัก เช่น บริการเช็คของขัวญ

บัตรเครดิต เช็คการันตี หรือการให้ชาวสารการทองเที่ยว เป็นต้น

นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์ยังมีการลงทุนในหลักทรัพย์ เช่น พันธบัตรรัฐบาล
หุ้นบริษัทต่าง ๆ เป็นต้น

แนวความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ของธนาคารพาณิชย์ก็คือ บริการต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้น
จึงขอกล่าวถึงแนวความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ เพื่อที่จะได้นำกลยุทธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์
มาใช้กับธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ ดังต่อไปนี้

วงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ที่มีวงจรชีวิตคล้ายมนุษย์ คือ มีการเกิดและการตาย นับตั้งแต่ผลิตภัณฑ์เริ่มออกตลาดเปรียบเสมือนการเกิด จนกระทั่งตลาดหมดความนิยมผลิตภัณฑ์นั้นซึ่งเปรียบเสมือนการตายของผลิตภัณฑ์ ในแต่ละชั้นจะต้องประสบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อมของการแข่งขันที่แตกต่างกัน การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเหล่านั้นเป็นปัจจัยในการพิจารณาชีวิตของผลิตภัณฑ์ว่าจะทำให้เกิดความสำเร็จได้อย่างไร เพื่อให้เกิดการจัดการที่ดี เราอาจแบ่งวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ออกได้เป็น 6 ชั้น ควบคู่กันคือ¹⁾

1. ชั้นนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด (Introduction)
2. ชั้นตลาดขยายตัว (Growth)
3. ชั้นตลาดเจริญสูงสุด (Maturity)
4. ชั้นตลาดอิ่มตัว (Saturation)
5. ชั้นตลาดตกต่ำ (Decline)
6. ชั้นล้มเลิก

ชั้นนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด เป็นขั้นแรกของวงจรชีวิต ผลิตภัณฑ์ใหม่จะถูกส่งออกสู่ตลาดควาระบบการผลิตและแผนงานการตลาดที่สมบูรณ์ เพราะไต่ผ่านการกลั่นกรองความคิดเห็นต่าง ๆ และผ่านการทดสอบตลาดมาแล้ว ดังนั้น ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกมาจึงอาจได้รับการยอมรับอย่างดีในบางส่วนของตลาด แต่ยังคงอยู่ในขั้นบุกเบิกการส่งเสริมการขายในขั้นแนะนำตลาดนี้เป็นสิ่งจำเป็นมาก และอาจต้องใช้เวลาในการส่งเสริมมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่จะเป็นที่ยอมรับกันอย่างดี

ขั้นบุกเบิกตลาดนั้นนับได้ว่าเป็นขั้นที่ต้องเสี่ยงและมีค่าใช้จ่ายมาก แต่การแข่งขัน

---

¹ สุธี นาทวรทัต และคนอื่น ๆ, หลักการตลาด (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516), หน้า 160.

ทางตรงของผลิตภัณฑ์ใหม่ยังมีน้อย และกลยุทธ์ทางการตลาดจะกระตุ้นความต้องการขั้นต้นมากกว่าความต้องการขั้นที่ 2 เพราะว่ามีความต้องการชนิดของผลิตภัณฑ์นั้นมากกว่าตรา
ยี่ห้อ

ชั้นตลาดขยายตัว เป็นชั้นที่ตลาดยอมรับผลิตภัณฑ์ใหม่ ทั้งยอดขายและกำไร จะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในอัตราที่รวดเร็ว ในขั้นนี้คู่แข่งชั้นจะเริ่มเข้าสู่ตลาด บังผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายอยู่นั้นได้รับความนิยมมาก จำนวนคู่แข่งชั้นที่เข้าสู่ตลาดก็จะยิ่งมีมากขึ้น กลยุทธ์ในการส่งเสริมการจำหน่ายในขั้นนี้จะใช้วิธีกระตุ้นให้อูกค้าชื่อ "ตรายี่ห้อ" มากกว่าที่จะกระตุ้นให้ทดลองใช้ "ผลิตภัณฑ์"

ชั้นตลาดเจริญสูงสุดและชั้นตลาดอิ่มตัว บางครั้งเป็นการยากที่จะบอกได้ว่าผลิตภัณฑ์นั้นอยู่ในชั้นไหนระหว่างสองชั้นที่คาบเกี่ยวกันอยู่ ในระยะแรก ๆ ของชั้นตลาดเจริญสูงสุดนั้นยอดขายจะยังคงเพิ่มขึ้นอยู่แต่เพิ่มในอัตราที่ลดลง และผลกำไรเริ่มลดลง ผู้ผลิตที่ประกอบการก่อนก็จะถูกบังคับให้ออกตลาดไปโดยปริยาย การแข่งขันในด้านราคาจะเริ่มรุนแรงขึ้น ต้องใช้ความพยายามในด้านส่งเสริมการจำหน่ายมากขึ้น

ชั้นตลาดตกต่ำและชั้นล้มเลิกกิจการ โดยทั่วไปแล้วผลิตภัณฑ์ทุกชนิดจะประสบกับความล้าสมัยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะจะต้องมีผลิตภัณฑ์ใหม่เข้ามาแทนที่ ในขั้นนี้ความต้องการผลิตภัณฑ์จะลดต่ำลง การควบคุมต้นทุนจะเพิ่มสำคัญยิ่งขึ้น การโฆษณาในขั้นนี้จะน้อยลง และจำนวนคู่แข่งชั้นจะเริ่มถอนตัวออกจากตลาด ผู้ขายที่ยังคงอยู่ได้จะต้องมีความสามารถในการจัดการอย่างสูงสุด

ความยาวนานของวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดจะแตกต่างกันออกไป ผลิตภัณฑ์บางชนิดมีวงจรชีวิตเพียงไม่กี่สัปดาห์หรือไม่กี่เดือน เช่น แพ้ชั้นของเครื่องแต่งกาย แต่ผลิตภัณฑ์บางชนิดมีวงจรชีวิตยืนยาวมาก นับเป็นสิบ ๆ ปี เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ชั้นตลาดตกต่ำและชั้นล้มเลิก เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะ

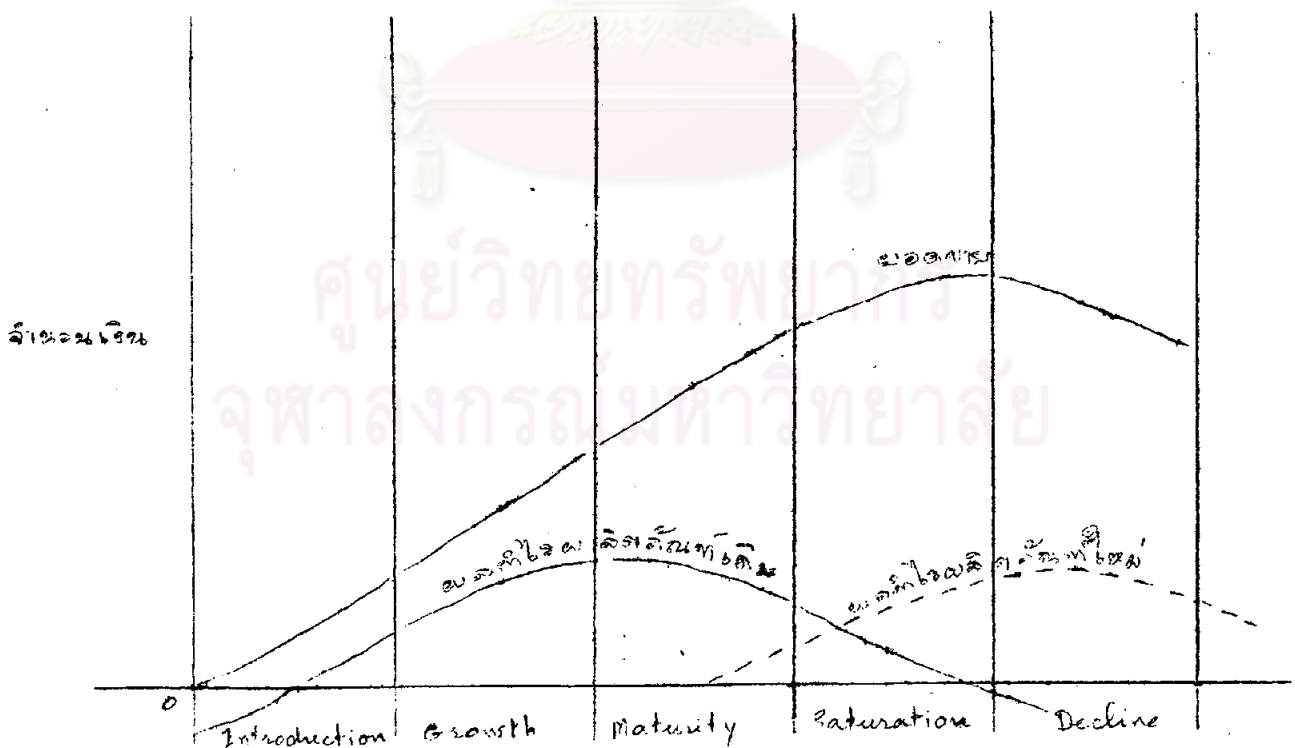
1. ผู้บริโภคหมดความต้องการในผลิตภัณฑ์
2. ผลิตภัณฑ์ที่ดีกว่าหรือถูกกว่าได้ถูกปรับปรุงให้ดีขึ้น และสามารถสนอง

ความต้องการแทนได้ เช่น พลาสติกได้เข้ามาแทนที่ไม้ แทนที่โลหะ และแทนที่กระดาษ สำหรับผลิตภัณฑ์ทางซนิก เป็นต้น

3. คู่แข่งซีมีความสามารถทางการตลาดมากกว่า

ผู้บริหารการตลาดที่ดีควรจะพยากรณ์วงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์และความต้องการของตลาดในชั้นต่าง ๆ พยายามทำให้ชั้นการนำสินค้าออกสู่ตลาดสั้นลงโดยการกระจายของทางการจำหน่ายหรือโดยการเพิ่มความพยายามในการส่งเสริมการจำหน่าย เป็นต้น อายุของผลิตภัณฑ์ในชั้นตลาดเติบโตเต็มที่และชั้นตลาดอิมตัวอาจจะขยายระยะเวลาให้นานขึ้นได้ โดยการพยายามปรับปรุงผลิตภัณฑ์นั้น การวางแผนและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้กิจการมีผลกำไรมาชดเชยผลกำไรจากผลิตภัณฑ์เดิมซึ่งนับวันแต่จะตกลง ดังในภาพที่ 6.1

ภาพที่ 6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายและกำไรในชั้นต่าง ๆ ของวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์

การทำให้ผลิตภัณฑ์มีความแตกต่างกัน (Product Differentiation)

ในขณะที่คู่แข่งขันกำลังเข้าสู่ตลาด การที่จะใช้กลยุทธ์ในการเน้นความแปลกใหม่ของผลิตภัณฑ์ย่อมไม่มีประโยชน์ การลดราคาก็มีแต่จะทำให้ขาดทุน กลยุทธ์ในขั้นนี้จึงควรเป็นการทำให้ผลิตภัณฑ์มีความแตกต่างจากคู่แข่งในสายตาของผู้บริโภค ซึ่งโดยแท้จริงแล้วผลิตภัณฑ์นั้นมีคุณสมบัติเหมือนกัน การทำให้ผลิตภัณฑ์มีความแตกต่างกันอาจทำได้หลายวิธี เช่น การโฆษณา การปรับปรุงรูปแบบ ตรายี่ห้อ หรือหีบห่อ เป็นต้น นอกจากนี้ยังควรที่จะมีการพิจารณาผลิตภัณฑ์เพื่อปรับปรุงและเพิ่มสำคัญของผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้น เพราะจะสามารถทำกำไรได้ดีกว่า และเสี่ยงภัยน้อยกว่าการเพิ่มผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ขึ้นมา

จากแนวความคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ข้างต้น ธนาคารพาณิชย์จึงควรที่จะมีการวางแผนและพัฒนาธุรกิจโดยการเพิ่มบริการใหม่ ๆ การปรับปรุงบริการที่มีอยู่เดิม หรือการทำให้บริการมีความแตกต่างกัน เป็นต้น

กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ

บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ

นอกจากความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งเป็นบทบัญญัติกำหนดประเภทของธุรกิจที่ธนาคารพาณิชย์จะกระทำได้แล้ว ยังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจอีก ดังนี้

มาตรา 12 ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์กระทำการต่อไปนี้

...

(2) ให้กรรมการของธนาคารพาณิชย์นั้นกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงินดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นการให้กรรมการผู้นั้นกู้ยืมเงินด้วย

(ก) การให้กู้ยืมเงินแก่ภริยาหรือสามีของกรรมการผู้นั้น

(ข) การให้กู้ยืมเงินแก่ห้างหุ้นส่วนสามัญที่กรรมการผู้นั้นหรือภริยาหรือสามีของกรรมการผู้นั้น เป็นหุ้นส่วนอยู่ หรือ

(ค) การให้กู้ยืมเงินแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่กรรมการผู้นั้น หรือภริยา หรือสามีของกรรมการผู้นั้น เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด

(3) รับหุ้นธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นประกัน

(4) ประกอบการค้า หรือธุรกิจอื่นใดที่ไม่เกี่ยวกับหรือเนื่องจากการธนาคารพาณิชย์

(5) ชื่อหรือมีไว้เป็นประจำซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เว้นแต่เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับดำเนินธุรกิจ หรือสำหรับพนักงานและลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้นตามสมควร หรือเป็นการซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่จำนองไว้แก่ธนาคารพาณิชย์นั้นจากการขายทอดตลาดโดยคำสั่งของศาล

...

(6) ชื่อ หรือมีหุ้น หรือหุ้นกู้ ในบริษัทจำกัดใดเป็นจำนวนเกินร้อยละ 20 ของเงินทุนในบริษัทจำกัดนั้น

(7) รับหุ้นธนาคารพาณิชย์จากธนาคารพาณิชย์อื่นเป็นประกัน

...

มาตรา 13 ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ให้กู้ยืมเงิน หรือให้เครดิต โดยการซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดตั๋วเงินอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เกินอัตราส่วนกับเงินกองทุนตามอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี ในการผ่อนผันนั้นรัฐมนตรีอาจจะผ่อนผันโดยมีเงื่อนไขก็ได้

การให้กู้ยืมเงินหรือให้เครดิตดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการให้กู้ยืมเงินหรือให้เครดิตแก่บุคคลนั้นด้วย

(1) การให้กู้ยืมเงิน หรือให้เครดิตแก่ภริยาหรือสามีของบุคคลนั้น

(2) การให้กู้ยืมเงินหรือให้เครดิตแก่ห้างหุ้นส่วนสามัญที่บุคคลนั้น หรือภริยาหรือสามีของบุคคลนั้นเป็นหุ้นส่วน

(3) การให้กู้ยืมเงิน หรือให้เครดิตแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่บุคคลนั้น หรือภริยาหรือสามีของบุคคลนั้นเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด หรือ

(4) การให้กู้ยืมเงินหรือให้เครดิตแก่บริษัทจำกัดที่บุคคลนั้น และหรือภริยาหรือสามีของบุคคลนั้นถือหุ้นอยู่เป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งแห่งทุนของบริษัท

ความในสองวรรคก่อนไม่ใช้บังคับแก่กรณีที่ธนาคารพาณิชย์

(1) ให้กู้ยืมโดยการซื้อหลักทรัพย์รัฐบาล หรือหลักทรัพย์อื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(2) ใหญ่ยืมโดยมีประกันด้วยหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์ หรือทรัพย์สินอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่ไม่เกินมูลค่าแห่งหลักทรัพย์ หรือทรัพย์สินที่ธนาคารพาณิชย์นั้นได้ตราครุฑไว้ เป็นประกัน หรือ

(3) ให้เครดิตโดยการซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดตั๋วเงินตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

การกำหนดตามมาตรานี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่การกำหนดตามวรรคหนึ่งจะให้ใช้บังคับก่อนสิบห้าวันนับแต่วันประกาศมิได้

ช่องว่างของกฎหมาย

จากบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจข้างต้น จะเห็นว่าช่องว่างที่ธนาคารพาณิชย์สามารถจะเอียงเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ เช่น

1. ตามมาตรา 12(2) ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ให้กรรมการของธนาคารพาณิชย์นั้นกู้ยืมเงิน ซึ่งรวมถึงภริยาหรือสามีของกรรมการผู้นั้น ทางการเงินส่วนสามที่กรรมการผู้นั้นหรือภริยาหรือสามีของกรรมการผู้นั้นเป็นหุ้นส่วนอยู่ และทางการเงินส่วนจำกัดที่กรรมการผู้นั้นหรือภริยาหรือสามีของกรรมการผู้นั้นเป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด แต่ไม่รวมถึงบริษัทจำกัดที่กรรมการผู้นั้นและหรือภริยาหรือสามีของกรรมการผู้นั้นถือหุ้นอยู่ เป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่งแห่งทุนของบริษัทด้วย ธนาคารพาณิชย์จึงสามารถเอียงเจตนารมณ์ของกฎหมายโดยการใหญ่ยืมแก่บริษัทในเครือของกรรมการธนาคารนั้นได้ นอกจากนี้ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ให้กรรมการธนาคารพาณิชย์อื่นกู้ยืมเงิน กรรมการธนาคารนั้นจึงสามารถกู้ยืมเงินธนาคารพาณิชย์อื่น และให้กรรมการธนาคารพาณิชย์อื่นกู้ยืมเงินเป็นการตอบแทนได้อีกด้วย

2. คำว่า การใหญ่ยืม หรือ ให้เครดิต นั้น ไม่เกินความถึงการให้สินเชื่อทุกประเภท เช่น การให้สินเชื่อโดยการจ่ายเงินแทนลูกค้าตามภาระการรับรองตัว หรือตามหนังสือค้ำประกันที่ธนาคารออกให้แก่ลูกค้า ซึ่งเงินที่ธนาคารทรงจ่ายไปก่อนนี้ไม่ถือเป็นการใหญ่ยืมหรือให้เครดิตตามมาตรา 13, ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์จึงสามารถเอียง

เจตนารมณ์ของกฎหมายได้ เช่น ตกอยู่กับผู้ที่กู้ยืมให้ทำในรูปการรับรองตัว เมื่อตัวเงินถึงกำหนด ธนาคารต้องจ่ายเงินตามภาระการรับรองตัว แล้วจึงมาเรียกเก็บเงินโดยคิดดอกเบี้ยตามปกติในภายหลัง เป็นต้น

ปัญหาในการพัฒนาธุรกิจ

จากบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้น จะเห็นว่าพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 มีบทบัญญัติทำให้เกิดปัญหาในการพัฒนาธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ โดยการเสนอวิธีการประเภทใหม่เพื่อแก้ปัญหาการแข่งขันในตลาดการเงินไม่สามารถกระทำได้ เพราะจะขัดต่อมาตรา 4 และมาตรา 12(4) คงจะแยกพิจารณาได้ดังนี้

คำถามการระดมเงินทุน

ธนาคารพาณิชย์ระดมเงินทุนจากประชาชนได้ในรูปของการรับฝากเงิน ไม่สามารถกู้ยืมเงินจากประชาชนโดยการออกตัวสัญญาใช้เงินดังบริษัทเงินทุน เพราะเป็นธุรกิจที่ไม่เกี่ยวกับหรือเนื่องจากการธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา 12(4) การธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา 4 นั้น หมายถึง ธุรกิจการรับฝากเงิน ใหญ่กู้ยืมเงิน และธุรกิจอื่นอันเป็นประเพณีที่ธนาคารพาณิชย์พึงกระทำเท่านั้น การออกตัวสัญญาใช้เงินเพื่อกู้ยืมเงินจากประชาชนไม่ใช่การรับฝากเงิน และไม่ใช่ธุรกิจอื่นอันเป็นประเพณีที่ธนาคารพาณิชย์พึงกระทำ ธนาคารพาณิชย์จึงไม่สามารถออกตัวสัญญาใช้เงินเพื่อแข่งขันกับคู่แข่งที่สำคัญคือ บริษัทเงินทุน ได้

นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์ยังไม่สามารถนำวิธีการระดมเงินทุนแบบใหม่ ๆ มาใช้ในการตลาดของธนาคารได้ นอกจากการรับฝากเงินเท่านั้น เพราะจะขัดต่อมาตรา 4 และมาตรา 12(4) เช่นเดียวกับการกู้ยืมเงินจากประชาชนตามที่ได้อธิบายมาแล้ว

คำถามการให้สินเชื่อ

ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อได้ในรูปของการใหญ่กู้ยืมเงิน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ตามที่ได้อธิบายมาแล้ว นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์ยังสามารถให้สินเชื่อได้ในรูป

ของธุรกิจอื่นอันเป็นประเพณีซึ่งธนาคารพาณิชย์พึงกระทำ เช่น การจ่ายเงินแทนลูกค้า ตามภาระการรับรองตัวเงิน หรือการค้าประกัน เป็นต้น แต่ธนาคารพาณิชย์ไม่อาจ พัฒนาการให้สินเชื่อไปในรูปอื่นที่มีประโยชน์ซึ่งธนาคารพาณิชย์พึงกระทำได้ เช่น การ ให้เช่าซื้อ ซึ่งบริษัทเงินทุนสามารถกระทำได้ การให้เช่าซื้อเป็นการให้สินเชื่ออย่าง หนึ่งแต่ไม่ถือเป็นการให้กู้ยืมเงินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น บริษัท เงินทุนจึงสามารถคิดดอกเบี้ยจากการให้เช่าซื้อในอัตราเกินร้อยละ 15 ต่อปี ได้ โดย ถือเป็นกำไรจากการให้เช่าซื้อ อัตรากำไรจากการให้เช่าซื้อโดยทั่วไปบริษัทเงินทุนคิดใน อัตราร้อยละ 12 ต่อปี จากราคาเงินสด เท่ากับเป็นการคิดดอกเบี้ยในอัตราคงที่ (Flat Rate) ซึ่งต่ำกว่าจากยอดที่ลดลง (Effective Rate) แล้ว จะได้ประมาณ ร้อยละ 24 ต่อปี จึงเป็นธุรกิจที่ทำกำไรให้กับบริษัทเงินทุนเป็นอันมาก แต่การให้สินเชื่อ ประเภทนี้เป็นการประกอบการค้า หรือธุรกิจอื่นที่ไม่เกี่ยวกับหรือเนื่องจากการธนาคาร พาณิชย์ตามมาตรา 12(4) ธนาคารพาณิชย์จึงมีอาจกระทำได้

อนึ่ง กำไรจากการให้เช่าซื้อความจริงก็คือ ดอกเบี้ย ซึ่งถ้าหากผู้ซื้อชำระ เป็นเงินสดจะไม่ต้องจ่ายเงินจำนวนนี้ ในต่างประเทศได้มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ย เพื่อใช้เป็นมาตรการในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะหากอัตราดอกเบี้ยค่า ประชาชนจะนิยมการซื้อสินค้าแบบผ่อนส่งมากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าที่มีราคาแพง ผู้ซื้อไม่ สามารถชำระเงินเป็นก้อนครั้งเดียวได้ การให้เช่าซื้อจะช่วยเพิ่มอำนาจซื้อให้แก่ประชาชน มากขึ้น ทำให้ความต้องการในสินค้ามากขึ้น โรงงานอุตสาหกรรมก็สามารถขยายตัวได้ ซึ่งจะต้องมีการว่าจ้างงานเพิ่มขึ้น ทำให้ประชาชนมีงานทำ แก้ปัญหาการว่างงาน และ ทำให้รายได้ประชาชาติสูงขึ้น แต่การให้เช่าซื้ออาจทำให้เกิดเงินเฟ้อขึ้นได้ ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรจะได้มีการแก้ไขกฎหมาย เพื่อควบคุมธุรกิจการให้เช่าซื้อให้เป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติต่อไป

ค่าบริการอื่น ๆ

บริการอื่นจะต้องเป็นบริการอันเป็นประเพณี ซึ่งธนาคารพาณิชย์พึงกระทำตาม ความในมาตรา 4 คำว่า ประเพณี นั้น เป็นข้อจำกัดในการพัฒนาธุรกิจของธนาคาร

พาณิชย์มาก เพราะธุรกิจหรือบริการใหม่ ๆ ย่อมไม่ใช่ประเพณีแน่ ๆ ถึงแม้จะเป็นบริการที่เลียนแบบมาจากต่างประเทศก็ตาม เพราะประเพณีในมาตรา 4 นั้น หมายถึงประเพณีของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเท่านั้น แต่การประกอบธุรกิจอื่นไม่ใช่ประเพณีซึ่งธนาคารพาณิชย์ถึงกระทำการก็ได้มีบัญญัติห้ามไว้ กฎหมายใดห้ามเฉพาะการประกอบการค้าหรือธุรกิจอื่นใดที่ไม่เกี่ยวกับหรือเนื่องจากการธนาคารพาณิชย์เท่านั้น ธนาคารพาณิชย์จึงสามารถให้บริการใหม่ ๆ ได้ โดยต้องเป็นบริการที่เกี่ยวข้องหรือเนื่องจากการธนาคารพาณิชย์เท่านั้น เพราะกฎหมายไม่มีข้อห้ามไว้

เพื่อให้บทบัญญัติของกฎหมายรัดกุมยิ่งขึ้น ควรจะได้มีการแก้ไขกฎหมายโดยแก้ไขคำจำกัดความของการธนาคารพาณิชย์ในมาตรา 4 ดังนี้

"การธนาคารพาณิชย์" หมายความว่า การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงิน ที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์เงินนั้นในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น (ก) ให้สินเชื่อ (ข) ซื้อขาย หรือเก็งเงินตามตัวเงิน (ค) ซื้อหรือขายเป็นปริวรรตต่างประเทศ

และแก้ไขข้อห้ามในการประกอบธุรกิจตามมาตรา 12(4) ดังนี้

มาตรา 12 ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์กระทำการต่อไปนี้

... ศูนย์วิทยุโทรพยากรณ์

(4) ประกอบการค้าหรือธุรกิจอื่นใดที่มีใช้การธนาคารพาณิชย์ นอกจากธุรกิจที่เกี่ยวข้องหรือเนื่องจากการธนาคารพาณิชย์ และธุรกิจอื่นเป็นประเพณีที่ธนาคารพาณิชย์พึงกระทำ

เนื่องจากการคิดค้นบริการใหม่ ๆ มีข้อจำกัดตามกฎหมายตามที่กล่าวมาแล้ว ธนาคารพาณิชย์จึงควรที่จะดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดโดยการปรับปรุงหรือดัดแปลงบริการ ที่มีอยู่เดิม หรือทำให้บริการมีความแตกต่างจากบริการของผู้แข่งขัน ซึ่งสามารถกระทำได้

ดังนี้

ธนาคารรับฝากเงิน

ธนาคารพาณิชย์ควรคิดหาวิธีรับฝากเงินแบบใหม่ เช่น การรับฝากเงินทุนสะสมเลี้ยงชีพพนักงานของทางหุ้นส่วน บริษัทต่าง ๆ โดยธนาคารเปิดบัญชีให้กับพนักงานเป็นรายบุคคล และรับเงินสะสมพนักงานจากทางหุ้นส่วน บริษัท เป็นก้อน ๆ มาเข้าบัญชีให้พนักงานเป็นรายบุคคล เมื่อพนักงานผู้ใดออกจากงานก็สามารถมาถอนเงินในบัญชีของตนไปจากธนาคารได้ เท่ากับช่วยจัดการเกี่ยวกับเรื่องเงินทุนสะสมเลี้ยงชีพพนักงานแทนทางหุ้นส่วน บริษัท นั้นเอง

นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์ยังสามารถรับฝากเงินประเภทที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา โดยรับฝากเป็นรายเดือน ๆ ละเท่า ๆ กัน ซึ่งในแต่ละธนาคารเรียกชื่อต่าง ๆ กัน เช่น เงินฝากสินทรัพย์ สินสงเคราะห์เพื่ออนาคต สินศรีนคร เป็นต้น การรับฝากเงินประเภทนี้ความจริงก็คือ การรับฝากเงินประเภทเดียวกันนั่นเอง แต่เรียกชื่อต่างกัน เพื่อให้ให้เห็นว่ามีความแตกต่างกันตามหลักการตลาด ข้อที่ควรระวังในการคิดหาวิธีรับฝากเงินประเภทนี้ก็คือ ธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยได้ในอัตราเช่นเดียวกับเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาเท่านั้น โดยคิดแต่ละรายการตามระยะเวลาที่ฝาก การที่จะให้รางวัลหรือผลประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ฝากฝากครบกำหนดนั้น เมื่อรวมแล้วจะต้องไม่เกินอัตราที่กฎหมายกำหนด ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้คำนวณไว้แล้ว (หาที่สนใจจะดูได้จากตารางในภาคผนวก) ผู้ฝากเงินบางส่วนอาจจะชอบฝากเงินประเภทรางวัลสินสงเคราะห์ หรือประเภทที่ฝากครบกำหนดแล้ว ธนาคารจะมีรางวัลให้เพราะคิดว่าจะได้ผลประโยชน์มากกว่าการฝากเงินประเภทอื่น ความจริงมิได้เป็นเช่นนั้น เพราะธนาคารได้แบ่งส่วนหนึ่งของดอกเบี้ยมาเป็นรางวัล ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินอัตราดอกเบี้ยของเงินฝากประเภทที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ค่านการใหญ่

ธนาคารพาณิชย์อาจหาวิธีการใหญ่เงินแบบใหม่ ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมธุรกิจของธนาคารให้เป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น การใหญ่เงินเพื่อการศึกษา การใหญ่เงินเพื่อการเกษตร เป็นต้น

บางธนาคารใหญ่เงินประเภทเช็คการันตี โดยจะไม่คิดดอกเบี้ยถ้าลูกค้านำเงินมาชำระภายใน 30 วัน วัตถุประสงค์เพื่อให้เช็คของธนาคารมีความเชื่อถือจากประชาชนทั่วไป โดยเช็คการันตีนั้นจะเป็นเช็คที่มีเงินทุกฉบับ สามารถใช้ซื้อสินค้าแทนเงินสดได้ แต่ทว่าวิธีนี้โดยนิตินั้นไม่เป็นที่พอใจตามวัตถุประสงค์ที่ธนาคารวางไว้ เนื่องจากธนาคารได้ให้เครดิตแก่ลูกค้าเป็นเวลาถึง 30 วัน จึงมีลูกค้าถือโอกาสหาผลประโยชน์โดยเบิกเงินตามเช็คไปใช้ก่อนโดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ยเป็นเวลา 30 วัน แล้วนำเงินมาชำระ และเบิกเงินต่อไปเช่นนี้เรื่อย ๆ ทำให้ธนาคารขาดรายได้จากเงินที่ลูกค้ากู้ยืมโดยวิธีนี้ และยังคงเสียค่าใช้จ่ายในการให้บริการประเภทนี้อีกมากมาย แต่การใช้เช็คการันตีในการซื้อสินค้าตามท้องตลาดมิได้แพร่หลายตามวัตถุประสงค์ที่ธนาคารได้วางไว้

ค่านบริการอื่น

ธนาคารพาณิชย์อาจให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือเนื่องจากการธนาคารพาณิชย์ เพื่อเป็นการส่งเสริมธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ได้ เช่น บริการชำระเงินค่านสาธารณูปโภค คือ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และค่าโทรศัพท์ โดยวิธีหักจากบัญชีเงินฝากของลูกค้า บริการรับชำระเงินค่าที่ดิน บริการรับชำระเงินค่าน้ำมันรถยนต์ เป็นต้น

การให้บริการต่าง ๆ เหล่านี้ จะเป็นการช่วยเหลือลูกค้าให้ได้รับความสะดวก และจะชักนำให้ลูกค้านำเงินมาฝากกับธนาคารด้วย ธนาคารพาณิชย์ที่จะได้รับความนิมจากลูกค้าจึงต้องมีบริการที่เกี่ยวข้องอย่างครบครัน

ธนาคารพาณิชย์จึงควรที่จะคิดหาบริการอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่สังคม เพื่อให้สังคมยอมรับ ซึ่งจะทำให้ธนาคารสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นบริการที่เกี่ยวข้องหรือเนื่องจากการธนาคารพาณิชย์เท่านั้น